

ELS LLORET DE CALONGE I LA BISBAL

JAUME AYMAR

RESUM: La família Lloret fou una de les més il·lustres de Calonge als segles XVI-XVIII i a la Bisbal al segle XIX. Entre els seus membres hi hagué eclesiàstics (canonges, beneficiats, religiosos) militars, advocats, músics... Va entroncar amb una noble família italiana, els Pizzinali, i assolí una certa projecció internacional per les seves relacions amb Itàlia.

PARAULES CLAU: dret, clergue, benefici, escut.

Tot i que el trobador mossèn Jaume Ferrer, en els seus versos, parla de Pere Lloret, que lluità al servei de Jaume I el Conqueridor a Xàtiva,⁽¹⁾ els primers Lloret que hem trobat documentats a Calonge són del segle XVI.

El 22 de febrer de 1589 Joan Lloret, pagès de Calonge, fa patrimoni a Antoni Lloret, clergue.⁽²⁾ Aquest mossèn Antoni tenia el benefici de Santa Elisabet de Palamós, que li fou conferit el 23 gener de 1599.⁽³⁾ El 17 de novembre d'aquell mateix any, jurà la tutoria de Joan i Elisabet Rotllan.⁽⁴⁾ El 1601 era confrare de la nombrosa confraria del Roser de Calonge.⁽⁵⁾

ADG: Arxiu Diocesà de Girona

AFB: Arxiu Ferrer de la Bisbal

AHG: Arxiu Històric de Girona

AHMC: Arxiu Històric Municipal de Calonge

APC: Arxiu Parroquial de Calonge

FPOS: Fons Patrimonial Oliver de la Serra de Calonge

(1) AFB. Certificat de Manuel Pérez Dávila, rei d'armes de Ferran VII 22/09/1829

(2) ADG, D-246-03935(citem les referències de la magnífica edició informàtica dels fons de l'Arxiu a cura de J.M. MARQUÈS i P. TRIJUEQUE)

(3) ADG, D-252-06877

(4) ADG, D-253-07130

(5) APC, *Llibre de la confraria del Roser*

El nom d'Antoni era freqüent a la família, per això el seu vas o sepultura eren a la capella de Sant Antoni de l'església parroquial de Sant Martí.

Nebot d'aquell Antoni, clergue, fou Antoni Lloret, casat amb Anna Molla, nascuda a Calonge el 1583, del Mas Molla. Es conserven les cartes nupcials signades a Calonge el 16 d'abril del 1607. Foren els pares d'Antoni Lloret, que es va casar amb Eulàlia Castelló, i de Maria Anna, que es va casar amb Josep Comadira.

Fill d'Antoni i Eulàlia foren Joan, prevere; Josep, dit de renom "Lloret de vila", casat amb Gertrudis Caimó, i Caterina, casada amb Esteve Presas. A l'Arxiu Parroquial de Calonge els anys 1594 i 1603 s'esmenten Antoni i Eugeni Lloret, ambdós fusters. El 1611 es menciona un paraire anomenat Francesc Lloret.⁽⁶⁾

Del 1614 és l'època signada per Miquel Lloret Dalmau, pagès de la parròquia de Calonge a favor de Pere Albertí del Colomer, pagès de dit lloc de la quantitat de 24 lliures, a compte d'aquelles 50 lliures. L'escrivà és Miquel Pujades, notari.⁽⁷⁾

Del 30 d'agost de 1625 és l'època signada per Joan Rosselló del veïnat de Massanet, Joan Lloret de Rifret i Antoni (...) com a jurats de la universitat de Calonge de la quantitat de 3 lliures i 10 sous de moneda barcelonesa, que són i serveixen per a la lluitació d'un censal de pensió anual de 10 lliures que molts particulars de Calonge vengueren i crearen al reverend senyor (...) Alrra, canonge de la seu de Girona.⁽⁸⁾

El 21 de desembre de 1632, a Palamós, es va formalitzar la venda feta per Joan Lloret de la Ribera, pagès de la parròquia de Calonge, a favor de Joan Pallí, menor de dies, pagès del veïnat de Cabanyes, de l'esmentada parròquia, d'un censal de pensió 70 sous i preu o propietat 70 lliures.⁽⁹⁾

PERE LLORET

Un eclesiàstic molt actiu i itinerant d'aquesta família calongina al segle XVII fou Pere Lloret. A l'Arxiu Diocesà de Girona en trobem àmplia documentació. El 1630 va instituir un personat a convertir en causapia a favor dels nascuts en els masos Lloret de la Ribera, Mercader, Bassa de Rifret i Sabater del Forn, dotat amb 340 lliures⁽¹⁰⁾ i després augmentat amb 100 lliures.⁽¹¹⁾ Aquell mateix any va permutar amb Pere Joan Sabater el benefici de Sant Antoni de Palamós pel que ell mateix havia fundat.⁽¹²⁾

(6) J. CARGOL, *Oficis de Calonge (1573-1615)*, obra inèdita

(7) FPOS, pergami 184

(8) FPOS, pergami 211

(9) FPOS, pergami 229

(10) ADG, D-285-00078

(11) ADG, D-285-00079

(12) ADG, D-285-0082

Després va permutar-lo amb Francesc Bellver per la rectoria de Ro-manyà de la Selva,⁽¹³⁾ parròquia on feu professió de fe.⁽¹⁴⁾ El 1634, Pere Lloret, va permutar aquesta rectoria amb Antoni Sagner, que havia obtingut un personat fundat per ell mateix ⁽¹⁵⁾ i després canvià aquest benefici amb Antoni Reverter per la sagristia de Borrassà.⁽¹⁶⁾ No s'hi va estar gaire temps, perquè el mateix any la va permutar amb Benet Simon a canvi de la rectoria de Castell d'Empordà i d'un personat fundat per Antic Fradera.⁽¹⁷⁾ El 1637, Pere Lloret en qualitat de sagristà de Castell d'Empordà, va fundar un personat, destinat a augmentar una causapia que ja tenia fundada prèviament, i el va dotar amb 140 lliures.⁽¹⁸⁾ Aquell mateix any, Feliu Pagès i Roger, prevere de Barcelona, permuta el benefici de Santa Maria de Calonge amb Pere Lloret, que consta com a obtentor de dos personats.⁽¹⁹⁾

Benet Bassedas, canonge de la seu de Girona, obtentor de la capellania de Castell d'Empordà, consentí a la resignació de la sagristia d'aquest lloc per part de Pere Lloret el 1637.⁽²⁰⁾ I Pere Lloret permutà la sagristia de Castell d'Empordà amb Gaspar Soler, obtentor del benefici del claustre de la seu fundat per Leonor Roca, 1637.⁽²¹⁾

Passada la Guerra dels Segadors, el 1641, el vicari general conferí la rectoria de Pujals dels Pagesos, vacant per òbit de Baldiri Sunyer a Pere Lloret.⁽²²⁾ El 1641 Pere Lloret, ja rector d'aquella parròquia, permuta el benefici del claustre de la seu fundat per Leonor Roca amb Bernat Bassart, obtentor del benefici de Santa Maria de Sant Miquel de Fluvià i d'un personat fundat per ell mateix.⁽²³⁾ El mateix any, la dama Maria Abrich consentí a la resignació del benefici del claustre de la seu per part de Pere Lloret.⁽²⁴⁾

El 1643, Pere Lloret, encara rector de Pujals dels Pagesos, funda un personat, del qual el darrer posseïdor precisarà el destí, dotat amb 100 lliures.⁽²⁵⁾ El mateix any, aquest clergue calongí obtingué la rectoria de Vall-llobrega per permuta amb Baldiri Gaya.⁽²⁶⁾

(13) ADG, D-285-0083

(14) ADG, D-285-00110

(15) ADG, D-285-01294

(16) ADG, D-289-01491

(17) ADG, D-289-01701

(18) ADG, D-292-02524

(19) ADG, D-292-02527

(20) ADG, D-292-02635

(21) ADG, D-292-02637

(22) ADG, D-296-0365

(23) ADG, D-296-03727

(24) ADG, D-296-03717

(25) ADG, D-298-04133

(26) ADG, D-298-04135

Del 13 de febrer de 1650 és la revenda feta per Rafel Sunyer, pagès del mas Vern del terme del castell de Calonge, a favor de Pere Lloret, prevere i rector de la parròquia de Sant Mateu de Vall-llobrega, en tant que laica persona, d'una peça de terra cultiva situada en el pla baix de Calonge, lloc anomenat la Lluerna, pel preu de 100 lliures barceloneses.⁽²⁷⁾ El mateix mossèn Pere Lloret torna a aparèixer en un document del 29 de juny del mateix any. És una època signada pels reverends Baptista Pons i Jaume Esteve, preveres beneficiats i protectors dels aniversaris i misses d'estaca de l'església parroquial de Santa Maria de Palamós, a favor de Pere Albertí del Colomer, pagès del terme de Calonge, i en nom seu a favor del seu oncle i procurador, l'esmentat Pere Lloret.⁽²⁸⁾

El 1654, Martí Caner permuta la sagristia de Sant Feliu de Boada amb Pere Lloret, rector de Vall-llobrega. El 1661, Pere Lloret, sagristà de Sant Feliu de Boada, permuta el benefici de Santa Maria de Sant Miquel de Fluvià amb Pere Martorià, obtentor del benefici de Santa Helena de la catedral de Girona.⁽²⁹⁾

El 1666, Josep Ros, donzell de Girona, consentí a la resignació del benefici de Santa Maria de les Esquelletes de Calonge per part de Pere Lloret, sagristà de Sant Feliu de Boada, 1666.⁽³⁰⁾ I aquest permutà l'esmentat benefici amb Pere Martorià, clergue de Calonge, obtentor del benefici de Santa Helena de la seu.⁽³¹⁾ El mateix any, el vicari general confirma la cessió d'un personat fundat per Pere Lloret, cedit per Pere Joan Sabater, prevere de Calonge a favor del repetit Pere Lloret.⁽³²⁾

El 1667, Isidre Çanou, canonge de la seu, consentí a la resignació de la sagristia de Sant Feliu de Boada per part de Pere Lloret⁽³³⁾ i aquest va permutar la sagristia de Sant Feliu de Boada amb l'esmentat Pere Martorià, obtentor, com hem vist, del benefici de Santa Maria de Calonge.⁽³⁴⁾

Pere Lloret morí el 1668, ens n'informa el document segons el qual Josep Ros, donzell de Girona, presenta Lluc Roger, domer de Palafrugell, per al benefici de Santa Maria de les Escaletes de Calonge, vacant per òbit.⁽³⁵⁾

(27) FPOS, pergami 256

(28) FPOS, pergami 257

(29) ADG, D-316-0296

(30) ADG, D-321-04147

(31) ADG, D-321-04149

(32) ADG, D-321-04230

(33) ADG, D-322-04486

(34) ADG, D-322-04487

(35) ADG, D-323-04649

Sabem que el mateix any, el vicari general confirma el trasllat d'uns personats fundats per Pere Lloret i Bernat Basart, llegats per Pere Lloret a Pere Martorià, sagristà de Sant Feliu de Boada ⁽³⁶⁾ i conferí un altre personat fundat per Pere Lloret i vacant per mort intestada d'aquest, a Pere Martorià, sagristà de Sant Feliu de Boada. ⁽³⁷⁾

JOSEP LLORET DE VILA

El 1723 Josep Vilabella arrendà a Josep Lloret, pagès de Calonge, les rendes episcopals de Vila-romà i Palamós, per 520 lliures. El mateix any, Josep de Taverner i d'Ardena consignà a Josep Ferret, de Sitges, a complement d'un deute global de 772 lliures, 520 lliures d'aquest arrendament. ⁽³⁸⁾ El 1727 Pere Garravet, procurador del bisbe, arrendà a Josep Lloret, pagès de Calonge, les rendes episcopals de Sant Sadurní per 120 lliures. ⁽³⁹⁾

Segons el cadastre de 1734, ⁽⁴⁰⁾ Joseph Lloret “de Vila” tenia un “Magatsem o Botigas que li produeix cada any trenta rals” i la seva casa era conceptuada de primera qualitat. El 22 de juny de 1740 obtingué llicència de tenir tomba a l'església parroquial de Sant Martí. ⁽⁴¹⁾ Es va casar amb Gertrudis Caimó, vivien a “la barrera d'en Lloret” i tingueren almenys vuit fills, cinc dels quals seguiren la carrera eclesiàstica, i altres tres es van casar.

Maria, casada amb Gabriel Sabater; Antoni, pagès de vila, després apareix com a negociant es va casar en primeres noces amb Caterina Soler, morta a Calonge el 1743, als 46 anys i enterrada a la capella de Sant Antoni, ⁽⁴²⁾ i en segones amb Teresa Pla. ⁽⁴³⁾ Va morir el 22 de setembre de 1754 i fou soterrat dos dies després a l'església de Sant Martí. ⁽⁴⁴⁾ Pau morí prematurament i sense descendència.

Els altres cinc foren clergues: Marian, que tingué el benefici de la Mare de Déu de les Esquelletes, de l'església de Sant Martí ⁽⁴⁵⁾ i que fou canonge; Joaquim, carmelita; Narcís, canonge a Vilabertran; Eugeni, prevere beneficiat de Sant Joan de Tordera, el 1728 havia fundat un

(36) ADG, D-323-04665

(37) ADG, D-323-04747

(38) ADG, D-377-05307 i D-377-05307

(39) ADG, D-381-06117

(40) AHMC

(41) ADG, U-278-04660

(42) J. AYMAR, *L'església parroquial de Sant Martí de Calonge*. Estudis sobre temes del Baix Empordà, 1, 1981, p. 64

(43) *Op. cit.*

(44) APC, Òbits II, 117 v

(45) AMC, Cadastre, 1734

personat dotat amb 25 lliures⁽⁴⁶⁾ que l'any següent va cedir al seu germà Marian. El 1728 va permutar el benefici de Sant Joan de Tordera amb el seu germà Narcís, que era l'obtentor del benefici de Sant Daniel o clau de Sant Martí de Calonge.⁽⁴⁷⁾ El claver o clavari era el tresorer, el qui tenia a càrrec seu les claus de les arques on es conservaven els diners.

Domènec, misser en dret civil, clergue, beneficiat i rector de Sant Martí fou soterrat en aquella església el 22 de maig de 1752, tenia uns cinquanta-quatre anys.⁽⁴⁸⁾ Els seus marmessors fundaren el 1780 una causapia per a donzelles i estudiants del llinatge del seu nebot Pau Lloret, també de Calonge, dotada amb 625 lliures.⁽⁴⁹⁾

Josep Lloret i Caimó, era fill de Josep Lloret de Vila i de Gertrudis Caimó. Va ser hereu per haver mort sense successió els seus germans. Documentat a Roma a partir de 1720, el 15 d'agost de 1738 el rei Carles de les Dues Sicílies el nomenà cònsol de les nacions napolitana i siciliana, és a dir dues Sicílies⁽⁵⁰⁾: "...mando a los Generales y Gefes de mis Esquadras, capitanes de Navíos y Galeras... que arribaren a aquel puerto os reconozcan, y respeten por tal consul...". El 21 d'agost de 1742 fou nomenat capità de la Guàrdia del Palau Reial d'Espanya a Roma (trasllat de la patent, Pere Màrtir Gaubert, notari de Girona, a 18/04/1791), que fins aleshores ocupava de manera interina; cònsol d'Espanya a Roma (el mateix notari i la mateixa data). El 29 de març de 1738 el cardenal Acquaviva i Aragón l'havia nomenat "Cònsul de España en esa corte...en atención a su fidelidad y méritos que concurren en el mismo". Morí a Roma, intestat, el 23 o 28 de setembre de 1750, a les dues de la matinalda.

Josep Lloret també es va casar dues vegades, amb dues dames italianes, la primera amb Margarida Riulani (Rubini), filla de Josep Rubini i de Francisca Sognalda. Els capítols matrimonials van ser fets en poder de Bernardin, notari de Roma en data 6/05/1720. Pertanyia a una família molt acomodada. Tingué de dot 290 duros de moneda romana. El seu espòs li va augmentar el dot amb 210 duros més mitjançant escriptura publica a Roma el 8 de maig de 1720.

BENEDETTA PIZZINALI

En enviudar, Josep Lloret es va casar amb Benedetta Pizzinali, filla del comte Miquel Pizzinali (documentat el 1671) i d'Anna Piccoli, família de Legnago, província de Verona. Benedetta havia nascut a Roma el

(46) ADG, D-382-06407 i D-383-06491

(47) ADG, D-382-06434

(48) *Op. cit.*

(49) ADG. Causes Pies, 1519: L 25, f. 127; L 28, f. 1

(50) AFB, lligall n. 1

29 de novembre de 1711 i fou batejada a l'església de Sant Pere de Portús el 24 de desembre d'aquell any. Es va formar al Monestir de Santa Clara. Josep i Benedetta es van casar a l'església de Sant Eustaqui de Roma el 25 de setembre de 1734. Benedetta va fer inventari de la roba i joies del seu marit a Roma. Els béns devien ésser molts, perquè el va començar el 27 de setembre i el va acabar el 2 d'octubre de 1750.

En una nota confessa que sols tenia de dot 100 escuts, que el papa Benet XIV li donà per caritat, ara, una nota marginal de l'arbre genealògic (AFB) aporta un sucós comentari "però en altres cartas de una de las sebas fillas, esto de de Dna Francisca Lloret y Pizzinali, se llegeix que tingué un dot crescut (La verdad en su lugar)".

Benedetta va fer testament nuncupatiu en poder de Josep Mató i Geli, notari de Calonge el 16/11/1782, estès per aquest notari el 13/02/178. Va morir el 16 de gener del 1783 als 71 anys⁽⁵¹⁾ i fou enterrada a l'església de Sant Martí, a la capella de Sant Antoni, al vas dels Lloret.

Del primer matrimoni de Josep i Margarita Rubini van néixer dos fills: Pau, nascut a Roma i mort a Calonge el 1788, també enterrat a l'església de Sant Martí, i Maria, casada amb Pere Paradedà i Xifró de Can Xifró de Calonge, amb descendència.

Del segon matrimoni amb Benedetta Pizzinali, nasqueren sis fills que arribaren a adults: Ignàsia, casada amb Agustín de la Plancha; Hermenegilda (Roma, 1738 - Madrid, 1807), batejada a l'església de Sant Andrea delle Fratte el 21/04/1738, casada el 15 d'agost de 1776 a la parròquia del Pi de Barcelona amb el napolità Alexandro de Alexandro, tinent de cavalleria de la companyia italiana de la Reial Guàrdia de Corps,⁽⁵²⁾ agregat a la plaça de Barcelona al servei d'Espanya. Quan era vídua i es trobava a Seminara, resolgué tornar a Espanya i el seu germà, Josep Lloret, es va oferir per assistir-la (Ramon Sabater, notari de Calonge, 24/06/1793). Hermenegilda va fer donació al seu germà Josep de diversos crèdits que tenia. Morí sense descendència

Clementina, casada amb Domingo Albertí del Colomer, pagès de Calonge. L'època de dot ascendí a 125 lliures (1765);⁽⁵³⁾ Clara, casada amb Baldiri Pagès; Josep, nascut vers el 1750, també doctor en lleis, casat amb Narcisa Cadenet i Sala, de Palamós, i Pau, al qual fou concedida la llicència d'un banc a l'església de Sant Martí, que posteriorment li fou anul·lada per oposició dels regidors del lloc el 24 de setembre de 1775.⁽⁵⁴⁾

(51) APC, Òbits II 37 v

(52) AFB, lligall n. 9

(53) FPOS, Àpoques de dot, 6

(54) ADG. U-284 f.8

Fig. 1. Escut de Benedetta Pizzinali. Calonge, 1775.

El 26 d'agost de 1775, Benedetta Pizzinali havia adreçat un memorial al capità general, marquès de la Mina, a fi que confirmés els privilegis del seu càrrec com a vídua de F. Lloret, cònsol que fou de Nàpols. Declara que ella es queda a viure a Calonge i que és tutora dels seus sis fills, menors d'edat. Reitera que li siguin reconeguts els privilegis. Hi ha un decret del capità general. Hi ha també una descripció del seu possible escut (fig. 1), molt "il·lustrada":

"El oro (de cuyo noble metal es el campo de este escudo) representa al sol luminar mayor, y Padre universal de las luzes, denota y afianza

el Novilissimo origen de esta Preclara Familia, pues solo la que sea notoriamente Ylustre podrá usar este precioso metal, en campo de sus armas, y por esto acredita en sus Nobles Barones, la lealtad, Nobleza, Generosidad y Constancia. El Leon (premio principal de este escudo) exquiere; el arrojo, Valor, Fortaleza, y Valentía de sus Nobles Barones. La espada acredita la justicia, Osadía y leal firmeza, con que han servido a sus Reyes. / Podrá usar de las armas que le pertenecen, podrá estamparlas, esculpir las, gravar las o pintar las, en sellos, Anillos, Resposteros, Tapizerias, Casas, Portales, Bajillas (sic.) Postes, Capillas, Cenotafios, Sepulchros, y Sepulturas, y en las demas partes, y alajas que le convenga; y entrar con ellas en Batallas campales, Justas, Sortijas, Torneos, Cañas y Alcancias, y en todos los actos de honor permitidos a los Cavalleros."⁽⁵⁵⁾

LES CASES D'EN LLORET

Segons el *Llibre d'ànimes de comunió* de la parròquia de Sant Martí, sabem que a la casa anomenada "La Barrera d'en Lloret", abans de 1746 hi convivia: "Josep Lloret, Gertrudis sa muller, Antoni el seu fill, Catarina sa muller, el Dr. Domingo germà, el senyor Mariano (suposem que

(55) AFB

l'altre germà, també clergue); un mosso que es deia Martí Saguer i una criada anomenada Eulàlia". La casa de la barrera torna a ser esmentada el 1855.

En canvi, a la casa Lloret del carrer Major, la mateixa època, era la de la següent generació car hi vivien només : "Donya Benedeta Lloret, amb els seus fills encara solters, [eren infants] Dn Joseph i Dna Hermenegilda i "su sirvienta"". És probable que aquesta fos la casa de l'hereu i que aleshores es trobés a Roma. Crec que és la casa que encara avui es pot veure al carrer Major, a la cantonada amb el de la Barrera. És un gran edifici, orientat al nord, amb planta i dos pisos, amb esgrafiats a la façana i una finestra en forma d'ull de bou que, possiblement, corresponia a una capella i que després va fer interpretar l'edifici com un convent.

No sabem la relació que els Lloret podrien tenir amb l'anomenada Torre Lloreta, masia fortificada als afores de Calonge, propera a can Molla.

En un document datat el 21 d'abril de 1771⁽⁵⁶⁾ relatiu a la construcció del nou temple de Sant Martí, es diu que "en dicha fabrica han contribuido todos los vezinos y moradores del mismo castillo segun sus fuerzas y haveres (a excepción de la Casa de Lloret de vila) y una y otras dos casas más". Ignorem els motius d'aquesta omisió i també el perquè el notari féu constar expressament la no-contribució d'aquesta família, per d'altra banda tan vinculada a l'església. En aquella data Josep Lloret Caimó ja era mort i el fill, Josep Lloret Pizzinali, estudiava lleis fora de Calonge.

JOSEP LLORET I UNA FITA HISTÒRICA PER A CALONGE

Josep Lloret i Pizzinali fou advocat. Es conserva una certificació feta pels Reials Consells de Castella i una llicència per poder exercir d'advocat, signada pel baró de Serrahí el 10 de desembre de 1778.⁽⁵⁷⁾ Josep Lloret va ser un dels tres comissionats de l'Ajuntament de Calonge elegit per concloure un acord amb el duc de Sessa sobre el tema conflictiu del pagament del delme per part de la població al senyor del Castell. El duc de Sessa i baró de Calonge era, des de 1784, Vicente Joaquín Osorio de Moscoso i Alvarez de Toledo i fou baró de Calonge. Va ser un dels aristòcrates més importants de la seva època. Fou un dels directius del Banc de Sant Carles (1782), origen de l'actual Banc d'Espanya. Durant la Guerra del Francès fou president de la Junta Suprema Central (1809). Goya ens n'ha deixat un bon retrat.⁽⁵⁸⁾ La seva esposa, una Ponce de León, va mo-

(56) AHG. Calonge, vol. 140 fol. 96

(57) AFB, lligall n. 9

(58) MOLAS, *op. cit* en reproduceix el quadre.

rir el 1795 i se li feren honres fúnebres a Calonge.⁽⁵⁹⁾ L'advocat Lloret va participar en una reunió amb el representat del duc, Don Antonio Rayón, celebrada a Palamós, el 5 de juny de 1791. La trobada va arribar a una important Concòrdia: d'una banda Calonge reconeixia com a baró el duc de Sessa, amb drets senyorials, inclosos els delmes acostumats sobre collites i bestiar, i renunciava a la seva immunitat total obtinguda a la baixa edat mitjana. D'altra banda, el duc de Sessa confirmava la renúncia dels seus drets senyorials sobre finques determinades, i, a més, renunciava perpètuament en tot el terme de Calonge a cobrar el delme sobre suro, aglans, raïm de cep, oli o olives, galda i llana, llevat que a partir de llavors es plantessin amb aquests cultius exempts, terres que abans pagaven delme per altres cultius que hi estaven subjectes.⁽⁵⁹⁾

Antoni Lloret morí a Calonge el 23 d'abril de 1795, als 45 anys, i fou enterrat a la tomba de la seva família.⁽⁶⁰⁾

NARCÍS LLORET I CADENET

Fill i hereu de Josep Lloret Pizzinali i de Narcisa Cadenet i Sala fou Narcís Lloret i Cadenet. Pels mèrits contrets a la Guerra del Francès, Ferran VII li concedí títol de noblesa per a ell i els seus a Madrid el 22 de setembre de 1809. Es conserva un document lliurat per Manuel Pérez Dávila, rei d'armes del Rei Ferran VII, en virtut del qual manifesta que Narcís Lloret ha extraviat la seva documentació a causa dels trastorns polítics i la invasió francesa de les tropes usurpadores de Napoleó, que afectà la documentació acreditativa de la seva qualitat i demanà de referles. Tot seguit parla dels antecedents dels Lloret des de l'època històrica dels comtes de Barcelona, basant-se en les dades de l'investigador Xavier Garmanos, també referides al seu escut d'armes. Esmenta els mèrits més reculats dels Lloret.⁽⁶¹⁾

EL SEU ESCUT ESTÀ DESCRIT CUROSAMENT

"Escudo partido en Pal 1º A la derecha, sobre oro, Laurel arrancado sinople. 2º A la izquierda, sobre gules Leon de Oro. El todo plazado y surmontado del Morrion o Celada, pieza a la mas honorable en Armeria, de acero bruñido, puesta enteramente de perfil mirando a la diestra en señal de su legitimidad, forrada de gules con la bordadrua de oro, claveteadas sus regillas del mismo metal, y por la parte principal que defiende guarnecida de lambrequines, y surmontada de plumas de los varios y diversos colores de que se compone el campo y blasón de dichas Armas, demostrando los diversos guerreros pensamientos de que se vieron adorna-

(59) Arxiu del Castell de Calonge. Fons de la família Casellas. Cf. J. MOLLA, *Tres fites en la història agrària de Calonge*, EBE, 19, 2000 pp. 194-195

(60) APC, Òbits, III 87 rv

(61) AFB, lligall 11. Nobleza y privilegios

Escut de la família Lloret, Madrid 1829.

dos los que las consiguieron. Y de ellas segun quedan designadas y apaercen en el escudo con que encavamos (sic) este Despacho o Certificacion, podra y deberá usar nuestro interesado Dn. Narciso Lloret, como sus hijos y legitimos descendientes como procedentes de la incinuada (sic) casa, y familia, por se propia de ella sin contradicción alguna. Y a fin de que así lo hjaga constar dicho nuestro interesado, quedando en nuestro poder y archivo, minuta de todo lo expuesto, damos la presente firmada de nuestra mano y sellada con nuestras propias armas, en Madrid a veinte y dos de setiembre de mil ochocientos veinte y nueve= Manuel Pérez Dávila- Lugar del sello”⁽⁶²⁾

El 1812, Narcís, augmentà en 900 lliures el benefici de Sant Pau i Sant Josep de l'església de Sant Martí de Calonge.⁽⁶³⁾ Estava casat amb la dama Carme Ponach i de Ciurana (1804-?)

procedent d'aquesta il·lustre família bisbalenca. Segons una carta del 16 de maig de 1831, se la nomena confrassera de la Venerable Confraria de Nostra Senyora dels Dolors. Segons dues cartes signades pel rector de la Bisbal, el gener de 1844, se li concedí llicència per una cadira al costat de son banc davant de la capella de Sant Antoni, havent pagat una almoina de 20 pessetes.⁽⁶⁴⁾ Per cert, que al segle XVIII dos abats del monestir benedictí de Sant Feliu de Guíxols havien portat el cognom Ponach:

(62) *Loc. cit.*

(63) ADG. Beneficis, 187, fol. 104

(64) AFB, lligall 7

Can Lloret -Ponach de la Bisbal, al carrer Raval, amb el jardí enlairat i una palmera altíssima. Just al fons es veu can Ferrer.

Bernat (ho fou dues vegades: 1737-1741 i 1753-1754) i Josep Ramon (1769-1773).⁽⁶⁵⁾

Narcís i Carme foren els pares de Pietat de Lloret i Ponach, la qual va maridar amb Melcior de Ferrer i de Manresa (Peralada, 1821- la Bisbal d'Empordà, 1884)⁽⁶⁶⁾, fill de la cinquena marquesa de Puerto Nuevo. De Ferrer va estudiar el batxillerat al col·legi dels jesuïtes de Niça, on es va aficionar a tocar l'orgue. En aquest període d'estudiant va establir una bona amistat amb el poeta August Maistre i amb el literat Theophile Blanc, canonge degà de la catedral de Perpinyà. El mestre Ferrer fou compositor i autor de nombroses obres vocals religioses, entre les quals destaquen dues misses de rèquiem, dues de glòria i un *Stabat Mater* (1873). Escriví una òpera en dos actes, *Guiditta*, estrenada l'any 1855

(65) J.M.CERVERA, *Història del Monestir de Sant Feliu de Guixols*. Olot, 1984, p. 106.

(66) J.FRIGOLA, *Melcior de Ferrer i de Manresa. Peralada, 1821-la Bisbal, 1884. Un compositor gairebé oblidat*, a *Bisbalencs d'abans*, vol. I, Els llibres d'EL DRAC, Impremta Pagès, Anglès, 1999, pp. 165-168

al Teatre Municipal de Girona i una sarsuela: *Una broma pesada*. També té quatre misses, dues de glòria i dues de rèquiem i un *Stabat Mater*, que es va estrenar la Setmana Santa de 1848 a Barcelona per la Societat Filharmònica. Fruit de la seva estada a Itàlia escriví un llibre de cuina, *Guisados escollits de la cuina estrangera* (1864), obra inèdita que roman a l'Arxiu Ferrer Noguer de Besalú. El 1881, el papa Lleó XIII li concedí la baronia de Ferrer. El 1887 la vídua, Pietat, obtingué indult d'oratori privat a la seva casa de la Bisbal⁽⁶⁷⁾ i el 1903 refundà el benefici de Sant Pau i Sant Josep a Calonge, dotant-lo amb 20.000 ptes.⁽⁶⁸⁾

Melcior i Pietat tingueren vuit fills: Josep Maria; Francesc Xavier; Baltasar, que fou jesuïta i estigué en diversos observatoris d'Amèrica; Lluís; Dolors,

casada amb el marquès de Muller; N.N. (no identificada); Pietat, que fou religiosa del Sagrat Cor, i Carme de Ferrer i Lloret (+1915), que es va casar amb el calongí Josep Bou i Paradedà (+1919), conegut a Calonge com Don Pepe Bou, que havia hereditat del seu pare, Modest Bou i Vilanova, la farmàcia de Calonge del carrer Major en virtut del testament fet davant del notari Juan Álvarez de Palamós, el 31 de març de 1880.⁽⁶⁹⁾ Aquests esposos no tingueren descendència i per això la documentació de la farmàcia Bou de Calonge va passar a l'arxiu Ferrer Noguer de Besalú.

Francesc Xavier de Ferrer i Lloret (la Bisbal, 1855-Barcelona, 1909), llicenciat en ciències exactes a la Universitat de Barcelona i enginyer de "Montes" a El Escorial, autor i executor del projectes de fixació de les dunes d'Empúries i del Montgrí. Es va casar amb Júlia Ferrer i Noguer (la Bisbal, 1865-Barcelona, 1909)

Per motius professionals tingueren una vida itinerant: van fer llargues estades a la Bisbal i més curtes a Besalú, on fundaren, a l'antic Puig Cornador, una capella dedicada al Sagrat Cor de Jesús, la primera de tot Espanya. A la Bisbal van donar als pares franciscans el convent proce-

Melcior de Ferrer i de Manresa (Perelada, 1821-la Bisbal, 1884) compositor cosmopolita i culte, espòs de Pietat de Lloret i Ponach.

(67) ADG G.180-01783

(68) ADG. Beneficis, 213, f. 166

(69) AFB. Agraïxo a la Sra. Núria Ferrer les facilitats que m'ha donat per consultar-lo. Vg. M.DEL POZO i FERRER, *La farmàcia de Calonge i la família Bou*, a EBE, 18, 1999, pp. 153-178.

Can Lloret de Calonge –avui Can Escapa– al carrer de la Barrera, dit antigament “la barrera d’en Lloret”, a la cantonada amb el carrer Major. S’observa la finestra en forma d’ull de bou i els esgrafiats de la façana.

dent de la desamortització per a l’ensenyament de nens i a Besalú van cedir una part de la seva pròpia casa als germans maristes, que la van mantenir fins al 1915.

Xavier i Júlia tingueren tres fills que moriren a la infantesa, tres filles que abraçaren la vida religiosa: Maria, Teresa i Dolors, monges de l’Ensenyament i Pietat, de les Germanetes dels Pobres, i dos de casats, que foren els seus continuadors.

Lluís de Ferrer i Ferrer Noguer, que fou advocat, es casà amb Joaquina Torró i visqueren sempre a la casa de la Bisbal. La seva filla, Núria de Ferrer i Torró, vídua Molinas, manté part del patrimoni.

L’altra filla, Maria Josefa de Ferrer i Ferrer Noguer (Lleida, 1886-1958), casada el 1915 amb Francesc del Pozo i Travy (can Travy de Palau, Cerdanya, 1881- Barcelona, 1968) de família militar.⁽⁷⁰⁾ Ells foren els pares de Piedad del Pozo i de Ferrer, historiadora, casada amb el notari Luís Bobadilla de Alós, (Cascante, Navarra, 1916-Barcelona, 2001) i de Montserrat del Pozo i de Ferrer, també historiadora i promotora cultural, casada amb Lluís de Mir Clapés i Clapés de Niubó (Lleida, 1915 - la Garriga, 1955), notari a la Garriga, ambdues amb descendència.

(70) M.DEL POZO FERRER, “La pairalia Ferrer Noguer de Besalú”. *Annals de l’Institut d’Estudis Gironins*, vol. XLIV, Girona, 2003, pp. 185-232.